

SVARTJOBBS ÖVERALLT Att våra politiker så länge struntat i att kriminalitet snedvrider konkurrensen i byggbranschen och lurar samhället på pengar är sorgligt. Reglerna måste ändras och branschens många seriösa aktörer måste få stöd från myndigheterna, skriver entreprenören **Jens Hoffmann**.

Bekämpa brotten i byggbranschen

Svartjobben finns överallt och är nu en reell del av vårt samhälle. Många tycker i ämnet men vi företagare syns knappt i debatten.

Här är min syn på hur den svarta sektorn påverkar mina affärer som entreprenör inom byggsektorn.

• **Konsumentsektorn**, där privatpersoner är kunder, är så genomsvad av svartarbete att det inte längre är lönt att svara på offertförfrågningar från privatpersoner. Vi uppfattas som för dyra.

När en privatperson måste jobba en halv dag för att betala en enda "vit" snickartimme framstår svart arbetskraft för många som det enda realistiska alternativet.

• **ROT-sektorn** (Renovering Ombyggnad Tillbyggnad) med främst bostadsrättsföreningar och fastighetsbolag som kunder. Även här är svartjobben vanliga. Ofta flankeras en "vit" anställd av en eller flera svartavlönade kollegor.

Ofta är en del av verksamheten korrekt, men resten sker utan redovisning. Fifflande bolag går regelmässigt i konkurs inom 1-2 år och skattemyndigheten hinner sällan reagera.

• **Nyproduktion** av stora projekt. Här är läget inte lika illa. Men stora projekt skapar långa kedjor av underleverantörer och då förlorar huvudentreprenören lätt kontrollen. Det öppnar för fusk på lägre nivåer.

Ju längre ner i kedjan, desto vanligare är svart arbetskraft. Någon

När man måste jobba en halv dag för att betala en "vit" snickartimme framstår svart arbetskraft som det enda alternativet, skriver artikelförfattaren.

FOTO: JANERIK HENRIKSSON/SCANPIX

djupare analys av underleverantörernas ekonomiska verksamhet görs vanligtvis inte, och krävs heller inte enligt lag.

Jag känner att många seriösa byggarbetsplatser, privatpersoner och branschens egna intresseorganisationer har tröttnat på de mer eller mindre kriminella avarter som idag frodas inom vår bransch.

Jag vill se konkreta åtgärder för att vända trenden och har följande förslag:

1. Tillåt oannonserade kontroller på byggarbetsplatserna. Människor som har valt att leva utanför lagen kan inte effektivt bekämpas med blanketter.

Skattemyndigheten, eventuellt med stöd av polisen, måste kunna kontrollera identitet, arbetsgivare och rådande anställningsformer på byggarbetarna ute på fältet. Hittar man brister måste man direkt kunna slå till mot de aktuella bolagen.

2. Företag måste redovisa arbetsgivaravgifter individuellt. Detta är lätt att genomföra då siffrorna redan finns i arbetsgivarens lönesystem. Ändringen är nödvändig om oannonserade kontroller på arbetsplatserna ska bli effektiva.

3. Inför ett utökat beställansvar. I första hand hos statliga, kommunala och andra offentliga bolag. Att enbart konstatera om anbudsgivarna är registrerade för

F-skatt, moms och arbetsgivaravgifter räcker inte.

Genom att titta lite djupare i siffrorna kan man enkelt bedöma om bolagen bedriver seriös verksamhet. En kontroll av anbudsgivare kan göras av alla hos Skatteverket, inte endast vid upphandlingsskedet utan återkommande under projektets gång.

4. Permanenta ROT-avdraget. Avdraget har använts för att stimulera branschen vid lågkonjunkturer, men nu behövs det för att styra jobben över till den vita sektorn. Utan papper, inga avdrag.

Att våra tidigare politiker så länge struntat i att systematisk kriminalitet snedvrider konkurrensen och lurar samhället på pengar är ledsamt.

Problemet är nu så stort att till och med facket och arbetsgivarna i byggbranschen enats och jobbar sida vid sida för en lösning.

Men det räcker inte. Branschens många seriösa aktörer måste få stöd från våra myndigheter.

Regelsystemet måste förändras och vi måste få de verktyg som krävs för att bekämpa fusk. Det senare är upp till våra folkvalda politiker.

JENS HOFFMANN

vd Dipart Entreprenad AB

SvD.se

Diskutera artikeln.

• svd.se/brannpunkt

INLÄGG | USA och Världsbanken efter Wolfowitz

Varför denna odemokratiska process?

Världsbanken står inför ett vägval efter att dess högste chef Paul Wolfowitz tvingades lämna sin post i förra veckan. Genom att agera snabbt och klokt skulle Sverige kunna spela en viktig roll för att styra Världsbanken i en mer demokratisk riktning.

Enligt en oskriven regel utser alltid USA Världsbankens president, medan Europa alltid utser chefen för Internationella valutafonden.

Denna högst odemokratiska process är en direkt avspeglning av maktförhållandena inom Världsbanken.

Trots att Världsbanken är en global institution med enorm makt över fattiga länder, inte minst genom de villkor som ställs för långivning, så styrs den inte enligt några demokratiska principer.

Röstsystemet är istället uppbyggt så att de stater som var viktigast när Världsbanken bildades,

vid andra världskrigets slut, har flest röster.

Isamband med att Paul Wolfowitz nu tvingas bort uppstår ett gyllene tillfälle att förändra detta. Här kan Sverige spela en roll.

Paul Wolfowitz

På kort sikt handlar det om att offentligt kräva att nästa Världsbankschef utses i en transparent och demokratisk process där kompetens är avgörande snarare än nationalitet.

Här ingår naturligtvis också att acceptera att nästa IMF-chef inte automatiskt ska utses av Europa.

På lite längre sikt bör Sverige arbeta för en grundläggande reformering av röstsystemet i Världs-

bankens styrelse. Det finns de som tycker att röstsystemet ska baseras på demokratiska principer där varje land har en röst. Andra tycker att röstsystemet ska avspegla medlemsländernas ekonomiska styrka. Idag är det varken eller.

Under 2007 pågår en påfyllning av den fond inom Världsbanken som lånar ut pengar till de fattigaste länderna.

Sverige skulle, som en av de stora finansierarna av denna fond, kunna ställa krav på en förändring av Världsbankens politik i samband med detta.

Att inte utnyttja tillfället vore närmast att betrakta som slöseri med svenska skattepengar.

INGER BJÖRK

generalsekreterare

Forum Syd

SVEN ELANDER

handläggare Globala utvecklingsfrågor

Forum Syd

REPLIK | Fjelnker och huvudmannaskapet

Inga fler regelverk för skolan

Kommunerna tar sitt uppdrag att sköta skola och utbildning på största allvar. Att påstå att så inte är fallet, som Metta Fjelnker gör på SvD Brännpunkt 18/5, är direkt felaktigt.

Fjelnker använder en lång rad svepande uttalanden för att påstå att kommunerna har tappat intresset för skolan.

Inget kunde vara längre från sanningen.

Kommuner runt om i landet arbetar ständigt med att utveckla skolan för elevernas och medborgarnas bästa. Detta kan ibland ta sig formen av alternativa skolformer men det betyder inte att kommunen har slutat intressera sig för skolan.

Fjelnker pekar bland annat på det hon kallar "kommunala friskolor". Detta handlar i grunden om självstyrande skolor inom kommunen.

Alltså ett alternativt sätt att organisera den kommunala skolan med syftet att delegera mer av inflytandet till de professionella verksamhetsutövarna.

Vi ser gärna se att kommunernas ansvar och huvudmannaskap för skolan blev ännu klarare, men vi avvisar tanken på en utredning eller något moratorium om driftsformer som Fjelnker föreslår.

Skolpolitiker måste ha möjlighet att även i fortsättningen organisera skolan på bästa sätt i sina respektive kommuner, utan att begränsas av ytterligare regelverk.

ANDERS KNAPE

förbundsordförande

MARIA STOCKHAUS

ordförande i utbildningsberedningen

Sveriges Kommuner och Landsting